

Erfrecht, BW boek 4

Erfgenamen bij versterf, mits familierechtelijke
betrekking tot erflater: 2022
(4:10)

- De niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot
tezamen met diens kinderen
- Ouders, broers en zusters
- Grootouders
- Overgrootouders

NB: Plaatsvervulling (lid 2)

Bloedverwanten t/m de 6e graad (4:12-3)

Erfdelen

- Degenen die tezamen uit eigen hoofde tot de nalatenschap worden geroepen, erven voor gelijke delen. (4:11-1)
- Halfbroer/-zuster erft de helft van het erfdeel van een volle broer/zuster of ouder. (4:11-2)
- Erfdeel van een ouder is minimaal éénvierde. (4:11-3)

Plaatsvervulling erfgenaam

- Plaatsvervulling door afstammelingen wanneer erfgenamen: (4:12)
  - Niet meer bestaan;
  - Onwaardig zijn; (*ECLI:NL:RBGEL:2022:498*) (4:3)
  - Ontferd zijn;
  - Verwerpen;
  - Wier erfrecht vervallen is (testamentaire last niet uitgevoerd).
- Plaatsvervullers worden staaksgewijs geroepen (4:12-2)
  - binnen de staak sluit de naaste in graad de overigen uit

Versterf erfrecht

- Wettelijke verdeling (4:13)
  - Langstlevende: binnen 3 maanden ongedaan maken (4:18)
  - Wilsrechten (4:19 – 4:22)
- Stiefkinderen kunnen bij testament in de verdeling worden betrokken (4:27)
- Kinderen kunnen onterfd worden
- Andere wettelijke rechten (4:28 ev)

Tweede huwelijk (1)

- Na † eerste echtgenoot zonder kinderen
  - geen testament: langstlevende enig erfgenaam
bloedverwanten erflater buiten beeld
- Desgewenst:
  - testament, waardoor uiteindelijk de nalatenschap
ten goede komt aan bloedverwanten erflater
techniek: vruchtgebruik of tweetrapsmaking BW 4:141

Tweede huwelijk (2)

- Na † eerste echtgenoot met kinderen
  - geen testament
  - wettelijke verdeling (sinds 2003)
  - Nb: wilsrechten (evt. bij testament uitsluiten)
- Wettelijke verdeling ook bij tweede overlijden
  - desgewenst *testamentaire* afwijking
  - Nb: ‘andere wettelijke rechten’

† vóór 1 jan. 2003 : verdeling nalatenschap
tenzij *testamentaire* ouderlijke boedelverdeling

Tweede huwelijk (3)

- Na scheiding zonder kinderen:
  - verdeling gemeenschappelijk vermogen
  - polissen van levensverzekering en lijfrente
  - tenaamstelling echtelijke woning
  - ontslag aansprakelijkheid hypothecaire lening
  - aandelen in BV
  - pensioen Wet VPS 1995;
(Wetsvoorstel pensioenverdeling bij scheiding 2021
invoering uitgesteld tot 1-1-2027)
- huw. voorwaarden noodzakelijk ter voorkoming financiële 'besmetting' tweede echtgenoot

Tweede huwelijk (4)

- Na scheiding met kinderen bovendien:
  - testament
  - huwelijksvoorwaarden (gescheiden vermogens)
- Voorkom ontploffing van het ‘explosieve mengsel’
tweede echtgenoot en kinderen uit eerste huwelijk

Geen testament

- Wettelijke verdeling: (4:13)
  - Echtgenoot verkrijgt van rechtswege alle goederen van de nalatenschap, onder de verplichting de schulden voor zijn rekening te nemen
  - Kinderen krijgen een geldvordering, opeisbaar bij:
    - Faillissement of schuldsanering toepasselijk
    - Overlijden
    - Andere in testament op te nemen grond

Rente

Rente op onderbedelingsvordering

- Geen testament:
  - enkelvoudige rente voorzover $> 6\%$ (4:13-4)
(elk jaar vaststellen!)
- Testament:
  - erflater bepaalt rente percentage
- Tenzij echtgenoot/kinderen na † anders overeengekomen:
  - binnen 8 mnd.: erfbelasting conform overeenkomst
  - na 8 mnd.: erfbelasting niet conform; evt. schenkbelasting
- Boedelbeschrijving (4:16)

Casus versterf

- Coert (65 jr.) en Carola (57 jr.) agvg, beiden eerste echt.
- Twee kinderen, leeftijd 33 en 35 jaar.
- 2022: Coert † Geen testament.
- Waarde gemeenschap t.t.v. † 320.000 resp. 3.200.000
- Destijds schenking 20.000 resp. 200.000 ouders aan Coert; uitsluitingsclausule
- Verdeling op basis van het versterferfrecht
- Erfbelasting:
  - a. geen nadere afspraken omtrent rente.
  - b. rente 6% samengesteld

Indicatie erfbelasting (1)

Erfdelen: 3 x 60.000

erfbelasting

† Coert (rente 0%)

- verkrijging Carola nihil
- verkrijging kinderen nihil

† Carola 2032 (rente 0%)

- verkrijging kinderen 2x 8.844 **17.688**

† Coert (rente 6% samengesteld)

- verkrijging Carola nihil
- verkrijging kinderen 2x 3.844 7.688

† Carola 2032 (rente 6% samengesteld)

- verkrijging kinderen 2x 4.403 8.806

16.494

1.194

Indicatie erfbelasting (2)

Erfdelen 3 x 600.000

† Coert (rente 0 %)	2022	erfbelasting
- verkrijging Carola		129.228
- verkrijging kinderen 2 x 23.446		46.892
† Carola 2032 (rente 0%)		
- verkrijging kinderen 2x 189.722		<u>379.444</u>
		555.564
† Coert (rente 6% samengesteld)		
- verkrijging Carola		nihil
- verkrijging kinderen 2x 102.645		205.290
† Carola 2032 (6% rente samengesteld)		
- verkrijging kinderen 2 x 123.978		<u>247.956</u>
		453.246
		102.318